

Una dintre problemele importante subliniate de către proiectul Directivelor C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale este optimizarea corelației dintre acumulare și consum, condiție esențială a realizării reproducției socialiste lărgite precum și a îmbinării armonioase a țelurilor imediate și de perspectivă ale societății.

În cooperativele agricole de producție, proporția optimă a fondului de acumulare și a fondului de consum constituie un element deosebit de important pentru dezvoltarea economică a cooperativei. Prin însuși conținutul și destinația pe care o are, fondul de acumulare constituie sursa principală de creștere a proprietății obștești și de întărire economico-organizatorică a cooperativei. Fondul de consum reprezintă acea parte din producția netă destinată retribuției cooperabililor pentru munca depusă, ajutorării celor bătrâni și inapți de muncă, precum și constituirii fondului social-cultural. Proporția între aceste două fonduri atrage după sine multiple implicații de ordin economic și social. De mărimea fondului de acumulare și a celui de consum, de raportul dintre ele depinde în măsură covârșitoare prezentul și viitorul cooperativei și al cooperabililor, în acest

ALBINA

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

joi 16 XI 1967 ● anul 71 ● seria II ● nr. 1038 ● 8 pag. 25 bani

DOCUMENTELE PLENAREI C. C. AL P. C. R. ÎN DEZBATERE

Fondul de acumulare și fondul de consum

mod realizându-se în fapt îmbinarea intereselor individuale cu interesele obștești. Astfel, alocarea unor fonduri reduse pentru acumulare înseamnă a îngusta baza economică a reproducției și deci și a veniturilor pe care le pot realiza cooperabilii, înseamnă a încetini ritmul de dezvoltare și consolidare a cooperativei. Dăunător este și dacă fondul de acumulare crește exagerat față de condițiile existente la un moment dat; aceasta duce la o micșorare a retribuției muncii cooperabililor, la reducerea posibilităților de creștere a nivelului de trai al țărănimii și o dată cu aceasta la micșorarea interesului lor pentru munca în cooperativă, ceea ce se răstrânge în mod negativ asupra producției. Iată deci, că proporția între acumulare și consum are un lanț de efecte de care trebuie să se țină neapărat seama, stabilirea ei presupunând o adâncă și multilaterală analiză științifică și o mare răspundere. Plecând de la rezultatele obținute, de la producția netă realizată în perioada dată, fiecare cooperativă trebuie să cîntărească și să armonizeze nevoile de acumulare cu cele de consum. În acest mod, se pot avea în vedere atât nevoile de investiții pentru lărgirea continuă a proprietății obștești cit și îmbunătățirea retribuției muncii membrilor cooperabilii în raport cu creșterea producției.

La determinarea mărimii fondului de consum în cazul unei anumite producții nete, de pildă, se ține seama de nevoile cooperabililor (volumul și structura produselor, mărimea veniturilor bănești etc.) iar la mărimea acumulării de nevoile de investiții capitale pentru lărgirea producției (construcții gospodărești, unelte și mașini agricole, animale de producție, plantații și amenajări tehnice etc.).

Analiza economică complexă ca și experiența unităților agricole cooperatiste a arătat că singurul mod rațional de repartizare a producției nete este acela ca pe măsura creșterii puterii economice a cooperativei să fie alocate pentru acumulare procente din ce în ce mai ridicate, ajungând pînă la limita stabilită de statut. În acest mod, nu numai că sporește producția netă a cooperativei dar se creează și condiții pentru ridicarea într-un timp scurt a nivelului de trai. Între fondul de acumulare și fondul de consum există o strînsă legătură, o interdependență continuă: cu cît crește mai mult fondul de acumulare cu atît mai repede sporește producția netă și o dată cu ea fondul de consum. Aceasta a determinat cooperativele agricole să aloce sume din ce în ce mai mari pentru fondul de acumulare ceea ce a dus la sporirea continuă a producției și a veniturilor realizate. Comparativ cu anul 1961, valoarea investițiilor totale la 100 ha a sporit în anul 1966 cu circa 230 la sută, a proprietății obștești cu 161 la sută iar a fondului indivizibil cu 180,4 la sută. Ca urmare a consolidării lor economice și organizatorice a crescut substanțial ponderea fondurilor proprii de acumulare, multe din cooperative asigurînd reproducția lărgită fără a mai recurge la împrumuturi de stat. În anul 1966, fondul propriu de acumulare pe întregul sector cooperatist a fost de

Luduș, peisaj industrial

În pagina a 2-a:

Cerințele sistematizării și obiectivele culturale

CONSTANTIN ROMEO
cercetător științific,
Institutul de cercetări economice

(Continuare în pag. a 3-a)

CERINȚELE SISTEMATIZĂRII ȘI OBIECTIVELE CULTURALE

- Amplasarea, problemă de prim ordin
- Proiectul-tip și „adaptările”
- Consultarea factorului cultural de răspundere

Satului românesc, care în anii puterii populare a cunoscut profunde transformări economice și sociale, i se deschid acum, datorită grijii neobosite a partidului, perspective noi pe calea civilizației, a dezvoltării organizate, raționale. Prin politica științifică de sistematizare a localităților rurale, comuna, ca unitate administrativă puternică, cu posibilități sporite de investiții, va înflori din punct de vedere edilitar-gospodăresc, construindu-și judicios obiectivele de masă. Cartea de vizită a reședinței de comună va fi centrul ei civic — inima activității economice și social-culturale.

tății economice și social-culturale.

Proiectul adoptat de Plenara C.C. al P.C.R., privind îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale și sistematizarea localităților rurale, subliniază necesitatea ca fiecare obiectiv să fie conceput, amplasat și realizat pe baza studierii condițiilor și cerințelor locale, ținându-se seama de ansamblul problemelor dezvoltării așezărilor respective. Sublinierea aceasta este deosebit de importantă, întrucât, în unele așezări rurale, anumite obiective finite, printre care și căminele culturale, apar ca ne-

raționale fie prin amplasarea lor, fie prin gradul scăzut de funcționalitate.

Spre exemplu, așa cum ne relatea tov. Dorel Stoicescu, secretarul comitetului raional pentru cultură și artă Ploiești, clădirea căminului cultural al comunei Frasinu a fost amplasată la marginea satului aferent Ibrianu, într-un loc unde, din cauza distanței prea mari de parcurs, oamenii vin arareori și în număr mic. În asemenea condiții, activitatea acestei unități izolate lasă de dorit. O situație asemănătoare există în comunele Ciupelnița și Berceni, de unde se vede că uneori amplasarea obiectivelor culturale nu a fost bine gândită și că în această problemă nu s-a cerut întotdeauna și părerea Comitetului pentru cultură și artă.

La Berceni, oraș Ploiești, căminul cultural terminat în vara acestui an a fost amplasat în satul Cătunu, la 4 km depărtare de reședința de comună. Construită în regie proprie, clădirea a fost terminată repede, cu economii de zeci de mii de lei, sătenii muncind cu o rivnă demnă de toată lauda, în frunte cu deputații și cu președintele Ion Bucur. Din păcate însă, noul cămin cultural stă acum degeaba, fără director, fără un mânăunchi de sprijinitori care să organizeze o activitate cit de modestă.

Cum se explică toate ace-

tea? La școala de 4 ani din Cătunu sînt numai două învățătoare. Ele au domiciliul în Ploiești și pleacă din sat înainte de a se insera. Alți intelectuali nu sînt în Cătunu. Cine să fie director? Cine să preia gestiunea căminului și să organizeze activități zilnice? Abia acum, în stadiul de construcție finită, ies la iveală neajunsurile amplasării căminului în satul Cătunu, mai ales că în reședința de comună, cu școala de 8 ani, cu un corp profesoral numeros și cu director de cămin cu indemnizație, activitatea culturală se desfășoară într-o sală de clasă, neexistînd încă o clădire corespunzătoare. Construirea acestuia abia a fost votată în adunarea generală. Firește, pînă la realizarea ei, intelectualii din reședința de comună au dorit să dea tot sprijinul satului Cătunu, pentru ca frumosul cămin cultural ridicat acolo, în condițiile arătate, să nu mai stea cu porțile închise. Este de așteptat și ajutorul Comitetului orașenesc pentru cultură și artă, ai cărui reprezentanți, așa cum cu părere de rău ne spunea președintele Ion Bucur, nu s-au prea arătat prin partea locului.

Amintind de amplasarea nejudicioasă sau cel puțin discutabilă a unor cămine, secretarul comitetului raional pentru cultură și artă Ploiești sublinia că în ultima vreme factorul cultural de răs-

pundere este consultat de către arhitectul sfatului popular, tocmai pentru a se evita erorile. Așa s-a întimplat recent în cazul căminului de la Brătășanca: lucrările nu au început pînă cînd arhitectul nu l-a invitat la fața locului pe secretarul Comitetului pentru cultură și artă, pentru a-și da și el părerea.

Această consultare este utilă nu numai în privința amplasării, ci și a execuției ca atare. În multe locuri din țară, constructorii căminului realizate în regie au corectat proiectul-tip cu „adaptări” care au avut ca rezultat scene mici, joase, fără instalațiile cerute de montarea spectacolelor, fără cabine pentru actori, uneori cu intrarea acestora prin sală! Amputînd proiectul, constructorul s-a gîndit la realizarea de economii. Iată însă că aceste cămine nu pot organiza un spectacol ca lumea, nu pot găzdui un teatru sau un ansamblu profesionist, trebuie să renunțe la o mulțime de manifestări cu plată, care ar îmbunătăți veniturile extrabugetare și deci baza materială a activității culturale-artistice.

Așadar, în problema dotării cu obiective culturale, consultarea factorului cultural de răspundere de către organul tehnic este o cheazășie în plus a realizării de construcții amplasate și executate în condiții optime.

NICOLAE CULCEA

Ce ne rezervă serile lungi de iarnă

ÎN MIEZUL ACTUALITĂȚII

Ca orice domeniu de activitate, manifestările cultural-educative de masă sînt apreciate după eficiența lor. Corespund ele etapei pentru care au fost programate? Slujesc scopului propus? Iată întrebări la care vom încerca să răspundem, cunoscînd planurile de activitate întocmite de cîteva cămine culturale din raioanele Alba și Sebeș, regiunea Hunedoara, raioane cu mare pondere agricolă.

Intr-o informare despre activitatea cultural-educativă de masă la Vințul de Jos — Alba, se insistă asupra muncii colective. Directoarea căminului, tovarăsa SABINA REPEDE a prezentat o serie de exemple privind contribuția consiliului de conducere al căminului, a reprezentanților organizațiilor de masă la alcătuirea planului și a programelor de activitate, la organizarea și desfășurarea manifestărilor de masă. Subliniind rolul deosebit pe care îl are consultarea opiniei publice în vederea organizării unor acțiuni, informarea a stîrnit interes. Diversitatea problemelor economice impune o activitate susținută de cercetare a realităților existente, de sondare a opiniilor acelor oameni care activează nemijlocit în producția agricolă. La Vințul de Jos, spre exemplu, inginerul agronom Pompiliu Dicu și medicul veterinar Sorin Stoica, membri în consiliul de conducere al căminului, au luat inițiativa de a studia cu atenție unele probleme legate de dezvoltarea cooperativei agricole în prezent și în perspectivă. Pe baza cercetărilor, a consultării oamenilor, s-a alcătuit un program pe care căminul cultural l-a inclus în planul Activității culturale a căpătat un caracter mai mobilizator, contribuind la realizarea unor obiective privind consolidarea economică a cooperativei agricole. La concursul pentru cultura grîului din acest an, C.A.P. Vințul de Jos a obținut locul întâi pe raion.

În condițiile extinderii mecanizării și chimizării agriculturii, ale folosirii experienței înaintate în toate sectoarele de producție din C.A.P. manifestările culturale-educative de masă se cer a fi organizate cu sprijin competent. A programă o conferință la Micești, bunăoară, despre importanța legumiculturii, înseamnă a-i invita pe oameni să asculte ceea ce, ca grădinari din țată în țată, știu de multe decenii. Dar în legumicultură s-a impus în ultimii ani o nouă metodă de cultură. E vorba de cultivarea legumelor în so-

lării ce se încearcă pentru prima oară și la Micești pe o suprafață de 800 metri pătrați. Inițiativa cooperativelor din Micești e laudabilă, dar stîrnește nedumeriri faptul că în planul de activitate al căminului — director VASILE RUSU — nu s-a prevăzut nici o manifestare menită să popularizeze eficiența economică a metodei și tehnica cultivării legumelor în solarii.

Despre Cilnic și mai ales despre vestitul mulgător Simion Uscat s-au scris numeroase articole și chiar broșuri. Cilnicul devenise punctul de întâlnire a sute de mulgători și îngrijitori de animale, pentru a învăța din experiența localnicilor. Dar toate acestea sînt de domeniul trecutului, lucru știut de altfel, nu numai de conducerea cooperativei agricole amintite. În 1965, mai deținea, ce-i drept, locul întâi pe regiune cu o producție medie de 2594 litri de lapte pe fiecare vacă, față de a doua clasată C.A.P. Apoldul de Sus cu 2593 de litri. Diferența de un litru care era pur simbolică, ea neputînd reprezenta

o diferență reală de calitate, a stîrnit nedumeriri. În anul următor, așa cum se prevăzuse, Cilnicul a fost nevoit să se mulțumească cu locul al doilea, cedînd steagul de frunzăș celor din Apold, pentru ca în acest an să mai coboare cu o treaptă, situîndu-se pe locul trei. Unii se întrebă cum de le-au luat-o înainte apolzenii și miercureni?

Cunoscînd planurile de activitate pe timp de iarnă ale altor cămine culturale, ne așteptam ca și la Cilnic să găsim ceva care să ajute nu numai la explicarea cauzelor dar și la refacerea terenului pierdut. Pentru că la Apoldul de Sus și la Miercurea, orice s-ar spune, dacă s-au obținut reale și indiscutabile progrese aceasta se datorește și activității cultural-educative de masă. Cunoscător al realităților inconjurătoare printr-un permanent contact cu mesele de cooperatori, a problemelor de organizare a muncii, a condițiilor specifice și a greutăților ce se ivesc pe parcurs, consiliului de conducere al căminului din Miercurea nu i-a fost greu să stabilească un program de activitate pe cit de interesant, pe atît de folositor pentru membrii cooperativelor interesați în aplicarea metodelor noi de lucru.

La Miercurea cuvîntul de ordine este folosirea rațională a terenului. E puțin și pe alocuri nu prea darnic. Pe o suprafață de 1167 hectare se cultivă grîu și porumb, sfeclă de zahăr și cartofi, plante furajere și se face legumicultură. Nu e tocmai ușor, dar nici imposibil. O dovedesc rezultatele obținute, studiul făcut asupra descoperirii și folosirii rezervelor interne. Cu atît mai prețioase sînt inițiativa căminului cultural, director tov. TUGUI EUXENIE. Spicium din plan:

„Prevenirea și combaterea eroziunii solului în cooperativa agricolă Miercurea”; „Folosirea rațională a îngrășămintelor chimice la cultura plantelor de cîmp”; „Cultura plantelor tehnice” etc. La acestea se mai adaugă cîteva

consfătuiri pe teme agrozootehnice cu creșterea de animale din cooperativă și întreprinderea agricolă de stat din comună. Așadar, nu o tematică valabilă oricînd și oriunde, ci subiecte concrete legate de condițiile specifice, de necesitățile locale.

Ce știu îngrijitorii de animale din Cilnic și n-a știut CRIȘAN CAMIL (proaspăt eliberat din funcția de director al căminului)? Mai întii de toate că nu au nici o speranță să refacă terenul pierdut cel puțin pînă în 1969. Motivul? Slaba preocupare a conducerii cooperativei pentru asigurarea furajelor. Iată situația. În timp ce la Miercurea succentele sînt asigurate în proporție de 100 la sută, la Cilnic s-au realizat numai 16 la sută. La concentrația miercureni au realizat 97 la sută, pe cînd cei din Cilnic doar 51 la sută și, în sfîrșit, la Miercurea s-au însilozat 700 tone plante, la Cilnic nu s-a însilozat nimic.

Cu toate acestea Camil Crișan (nu poate fi vorba și de alții) trecea cu cugetul împăcat în planul de activitate al căminului următoarea conferință: „Rentabilitatea și importanța respectării rațiilor de furaje în hrana animalelor”. Cum, și mai ales din ce? Iată un model de instrăinare de problemele cooperativei agricole și de formalism în planificarea activității.

Comitetele de cultură și artă din raioanele Alba și Sebeș au dat numeroase și cuprinzătoare indicații pentru o mai bună desfășurare a muncii culturale-educative pentru perioada de iarnă. Spre deosebire de etapele anterioare, de data aceasta majoritatea planurilor de activitate cuprind manifestări interesante și utile. Pe alocuri însă, mai ales la capitolul concretizării privind economia, temele interesante legate de necesitățile specifice, sînt trecute cu picătura. Marele public așteaptă mai mult.

CL. MUNTEANU

UNELE PROBLEME ACTUALE ALE MIȘCĂRII MUZICALE DE AMATORI

Noi lucrări editate de Casa Centrală a Creației Populare

Broșura — deosebit de utilă pentru dirijorii de coruri și de formații muzicale instrumentale — cuprinde materialele consfătuirii pe țară ce a avut loc nu demult la București cu participarea conducătorilor acestor formații. Cele 71 de pagini trec în revistă stadiul actual al mișcării muzicale de amatori, fac o analiză a succeselor și slăbiciunilor care se manifestă în activitatea corurilor și a formațiilor muzicale, atît pe linia repertoriului cit și a calității interpretării. Lucrarea are un capitol deosebit de important în care sînt înfățișate măsurile ce vor fi luate în scopul ridicării nivelului acestor formații, asigurării unei activități permanente și eficiente, înnoirii și varietății repertoriului precum și a creșterii continue a calității spectacolelor și concertelor muzicale pe care le prezintă.

În paginile broșurei sînt publicate și cuvîntările unor participanți la consfătuire printre care amintim pe maestrul Ion Chirescu, Artist al poporului, pe D. D. Botez, Maestru emerit al

artei, pe compozitorul Tudor Jarda, Artist emerit, și ale dirijorilor Aron Bogdan, Ion Timiș, Valentin Băințan, Vasile Neniță și alții.

Lucrarea cuprinde de asemenea concluziile consfătuirii prezentate de tov. Ion Moraru, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă.

CINE M-O DAT DORULUI

O culegere de cîntece care vine în ajutorul corurilor pentru îmbogățirea repertoriului lor. Caietul înmănușează 17 cîntece, valoroase prelucrări de versuri populare. Dintre ele amintim: Dunăre potecă lină, prelucrare de Mircea Neagu, Cine m-o dat dorului, de Gh. Șoima, Dor și iară dor, prelucrare de C. Romașcanu, În pădurea verde deasă, prelucrare de Ion Ursu, Bade ce pămînt te ține, prelucrare de Zoltán Aladár, Vîno maică să mă vezi, prelucrare de N. Ciobanu, Pasăre mindră, galbină, de Iancu Dumitrescu.

Culegerea (editată într-un tiraj de 5000 exemplare) este cit se poate de binevenită și va fi cu siguranță apreciată de dirijorii și membrii formațiilor corale sătești.

R. I.

DOCUMENTELE PLENAREI C. C. AL P. C. R. ÎN DEZBATERE

SCHIMBURILE DE EXPERIENȚĂ TREBUIE SĂ SE SOLDEZE CU REZULTATE PRACTICE

În Proiectul de Directive ale C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale se subliniază necesitatea ca organele agricole să acționeze mai hotărât pentru introducerea în agricultură a cuceririlor științei agricole și a experienței înaintate, pentru sporirea substanțială a producției. Avem toate condițiile ca această recomandare de mare însemnătate pentru agricultură să fie aplicată în toate sectoarele.

În cele ce urmează mă voi referi la un aspect al problemei căruia, să recunoaștem, nu întotdeauna i-am acordat suficientă atenție. Este vorba de schimburile de experiență. Cum le organizăm? Se soldează ele cu rezultate practice? Pentru că, introducerea unui sistem, a unei metode sau tehnologii de lucru în cooperativele agricole de producție cere mai întâi demonstrarea practică a eficienței economice. Faptul își găsește o bună aplicare și în organizarea schimbului de experiență în cele mai diferite domenii din cooperativele agricole.

Iată un prim exemplu. În condițiile raionului Timișoara extinderea suprafețelor irigate este limitată din lipsa surselor de apă din râuri sau din izvoare de suprafață. Intrucit extinderea irigațiilor este mai mult decât trebuitoare în special în sectorul legumicol, am căutat, cu orice preț, rezolvarea acestei probleme. Una din rezervele pentru irigații o constituie apa freatică din sol. În regiune existau cooperative ca cele din Tomnatic și Macea, care o foloseau cu succes. Unii însă erau sceptici. „Cum — spuneau ei — cu o conductă și o pompă simplă să faci irigații și să mai scoți și venituri de 80—100 mii lei pe ha.” Și totuși acesta era adevărul. Dar el trebuia demonstrat, văzut, pipăit. De aceea, am organizat o vizită cu toți președinții și cadrele tehnice din raion, la cooperativa din Tomnatic. Oamenii au văzut practic cum se lucrează, ce venituri s-au realizat și înforși acasă au studiat posibilitățile din cooperativă și au aplicat în practică învățămintele trase. Care a fost rezultatul? Față de cele 430 ha planificate a se amenaja pentru irigații s-au amenajat 860 ha. Prima consecință în economia unității s-a simțit imediat prin depășirea substanțială a veniturilor ca urmare a creșterii producțiilor, reducerii cheltuielilor de producție cu transportul apei la plantat și udările necesare. Faptul că s-au creat condiții de irigație pe suprafețe mai mari, a făcut posibilă livrarea unor cantități sporite de legume pe piața internă și externă, de calitate mai bună și

cu un preț mai avantajos pentru cooperativă. Și iată că adevărul se confirmă: cooperative ca cele din Recaș, Sinmartinul Sirbesc și altele au obținut peste 80 mii lei venituri pe hectarul de roșii.

Generalizarea învățămintelor obținute în urma schimbului de experiență amintit a înlesnit ca la ora actuală să avem pe toată suprafața cultivată cu legume posibilități de irigare. Folosirea apei freatică are eficiență maximă la culturile legumicole.

Introducerea noului se face în cele mai diferite sectoare, dar peste tot și totdeauna oamenii trebuie convinși mai întâi, mobilizați de rezultatele celor care au anticipat experiența.

Ferma zootehnică a C.A.P. Urseni folosea cu succes în alimentația bovinelor furaje cu slabă valoare nutritivă, dar care, preparate, dospite se ridică la valoarea celor mai complexe furaje.

O vizită la ferma din Urseni a dat rezultate neașteptate. Președinții și colaboratorii, după ce au văzut gradul de organizare a muncii în zootehnie și modul de preparare a furajelor, s-au întors acasă și au aplicat și la ei în cooperative ceea ce au văzut. Astăzi, în majoritatea cooperativelor circulă zicala: din „ciocălăzi” (ciocălăi în graul local) se face

carne de bovine. Cum? „Simplu” — spun tot oamenii. Îi măcinăm și îi amestecăm cu melasă și uree. Mulți văzind foloasele se miră singuri de ce n-au aplicat procedeul acesta de furajare mai demult.

Se auzise la noi că la unele unități din regiunea București se amenajează sere solarie mult mai ieftine ca în Banat. De ce să nu preluăm sistemul lor dacă-i un lucru bun. Am trimis în regiunea București câțiva președinți destoinici și bine am făcut. La întoarcere mi-au spus: „Putem face și noi și poate mai bine și mai ieftin”. Nu mai dau amănunte, dar acum la Recaș avem câteva hectare de seră solar realizate cu un preț destul de avantajos.

De bună seamă că schimburile de experiență trebuie pregătite temeinic, altfel nu-și ating scopul.

Despre cooperativa Sintana din regiunea Crișana, vestea a ajuns și pe meleagurile noastre. Ne-am gândit că nu ar fi rău ca oamenii noștri să viziteze această unitate fruntașă. Au mers acolo într-o vizită peste 50 de președinți și au văzut lucruri de cea mai mare laudă. Dar iată că înforși acasă nu au putut aplica cele învățate. De ce? Fiindcă la Sintana e un anume specific local, anumite condiții.

Ele permit celor de acolo să practice legumicultura pe scară industrială. O singură cooperativă de la noi întrunea condițiile similare celor de la Sintana și anume cooperativa din Jimbolia.

E drept, jimbolenii își construiesc și ei o seră industrială pe o suprafață de 4 ha după modelul cooperativei din Sintana. Dar e prea puțin pentru o deplasare atât de mare de oameni. Iată cum, o atenție bună nu a devenit realitate, deoarece nu am știut să alegem exemplul cel mai potrivit pentru generalizarea experienței bune. Eficiența schimburilor de experiență se realizează când se alege bine și locul de vizitat.

Am avut însă și cazuri când oameni cu funcții de răspundere ca inginerul N. Ploeanu de la C.A.P. Uivar și Vasile Dușan, președintele C.A.P. Sinmartinul Sirbesc, n-au aplicat în practică nimic din cele văzute, deși aveau condiții.

De pe acum ne gândim ca în perioada mai puțin aglomerată cu munci agricole să organizăm asemenea vizite pe problemele ce ne interesează și în unități care întrunesc condițiile de la noi.

Ing. ION IUGA
vicepreședinte al Uniunii raionale
C.A.P. Timișoara

FONDUL DE ACUMULARE
ȘI FONDUL DE CONSUM

(Urmare din pag. 1)

3,8 miliarde de lei, ceea ce demonstrează o mare forță economică. Până în anul 1970, cooperativele agricole și-au propus să realizeze un fond de investiții din fonduri proprii care să reprezinte circa 83 la sută din cele 20,3 miliarde lei propuse a se investi în total.

Multe cooperative agricole au înțeles și cîntăresc cu grijă justa repartizare a producției nete în fond de acumulare și fond de consum obținând rezultate din ce în ce mai bune.

Cooperatorii din comuna Satu Mare, raionul Urziceni, de exemplu, au înțeles necesitatea de a aloca o bună parte din veniturile lor pentru dezvoltarea proprietății obștești care la sfîrșitul anului 1967 va fi de peste 16 milioane lei față de numai 6 826 000 lei în anul 1962. Pe o asemenea bază economică a sporit și valoarea totală a zilei-muncă de la 19 lei în anul 1962, la 40 de lei în anul 1967 din care circa 27 de lei numără.

Un exemplu bun îl oferă și cooperativa agricolă din comuna Căcluțași același raion care cu numai patru ani în urmă era încadrată printre unitățile slabe. Ca urmare a unor eforturi economice susținute, a hărniciei oamenilor, cooperativa și-a planificat în anul 1967 o producție globală în valoare de 17 217 000 lei. Aceasta însă nu i-a împiedicat să se preocupe în continuare de întărirea economică a cooperativei repartizînd pentru fondul de acumulare peste 1 824 000 lei ceea ce înseamnă 22,6 la sută din valoarea producției nete.

Nu peste tot se asigură însă echilibrul necesar între fondul de acumulare și fondul de consum. Cooperativele agricole din raionul Buzău spre exemplu au obținut în anul 1964 o producție netă de peste 237 milioane lei, repartizînd 19 la sută pentru acumulare și 81 la sută pentru consum. Această proporție nu este respectată însă de toate cooperativele agricole, astfel că din cele 42 C.A.P. existente în raion un număr de 16 au repartizat pentru acumulare sub 18 la sută iar altele peste 25 la sută ceea ce nu a creat cele mai bune condiții pentru dezvoltarea lor.

În concluzie, trebuie subliniat faptul că proporționarea corespunzătoare între fondul de acumulare și cel de consum trebuie realizată la nivelul tuturor cooperative agricole în parte, asigurînd una din condițiile de bază pentru întărirea economică și dezvoltarea pentru ridicarea nivelului de trai al cooperatorilor.

V. TOSO

C.A.P. Codlea — demonstrație în laboratorul agricol

INTERVIUL NOSTRU

De la proiect
la realitate

Sistematizarea localităților rurale e unul din obiectivele centrale ale Comitetului de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare. Unul din numeroșii arhitecți care se ocupă de ani în șir de această problemă este și partenerul nostru de discuție, Ion Baucher, șef de secție în C.S.C.A.S.

Documentul Plenarei C.C. al P.C.R. privind îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale pornește de la cunoașterea precisă a realității satului, căpătînd prin aceasta un profund caracter științific.

— Vă rugăm să ne ilustrați prin exemple din experiența dumneavoastră proprie această calitate primordială a documentului.

— Activitatea de sistematizare a satelor a fost începută, cu titlu experimental, încă din 1960. O primă concluzie a acestui experiment este sistematizarea, privită și rezolvată în cadrul unui teritoriu mai mare. Aceasta, pornind de la adevărul că nici o localitate nu poate fi luată izolat de ansamblul factorilor economici, sociali și culturali ai celorlalte localități. Documentul consfințește acest lucru.

Pe de altă parte se știe că dezvoltarea oricărui sat este strîns legată de aceea a bazei economice, adevăr de mult cunoscut și confirmat în practică de volumul mare de construcții existent în sate cu o bază economică prosperă. Exemple: comuna Smeeni, raionul Buzău; comunele Tudor Vladimirescu și Independența — Galați etc. Dar cum oricare așezare rurală are dorința emancipării, lucrul acesta nu se poate rezolva decât prin organizarea acestor grupări de comune din punct de vedere administrativ și teritorial.

— Din cite știm și după cum ați afirmat și dumneavoastră, o activitate de sistematizare a satelor a existat, deși ea a avut în mare parte un caracter întâmplător ca loc și ca timp. În ce mod corectează documentul recent aceste neajunsuri?

— Vreau să mă ocup întâi de situația de pînă acum. Localitățile pentru care s-au făcut schițe de sistematizare n-au fost totdeauna alese după criteriile economic, geografic, al tradiției locale etc., ci după unele necesități și unele solicitări locale. S-a remarcat totodată faptul că sfaturile populare nu urmăreau aplicarea proiectelor de sistematizare pe care le adoptau. Din această cauză proiectele se realizau parțial, adică numai în ce privește amplasarea construcțiilor obștești în zona centrală a satului. Proiectul de sistematizare, ținînd seamă de toți factorii locali, elimină aceste anomalii. Se înălătură, totodată, printr-o chibzuită alegere a locului fiecărui obiectiv risipa de teren din fondul funciar. (La Roșei-Călărași ca în multe sate din cîmpie se remarcă o asemenea irosire a terenului. În satul Săftica, comuna Balotești, sfatul popular a repartizat lo-

turi de casă din terenul agricol). În schița de proiect făcută pentru comuna Cetatea de Baltă din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, noile construcții au fost amplasate pe terenurile libere dintre străzi, păstrîndu-se, cum era și firesc, fondul deja construit. Este un lucru pozitiv.

— În condițiile sistematizării și a apropierii neîncetate a satului de oraș pătrund în comună, printr-un proces firesc, elemente de urbanism. Cum vedeți imbinarea fericită între tradiția locală și nota de modernism?

— Documentul recent ne oferă soluție și pentru această situație. El recomandă să se găsească forme adecvate cu specificul geografic și etnografic al comunei sau zonei respective. Aceasta e datoria arhitecților care vor proiecta dotările pentru sate. Ar trebui găsite — și aceasta e o părere personală — o nouă formulă de proiecte care, asigurînd la construcțiile noi interioare organizate după cerințele moderne, să păstreze pentru fațade arhitectură inspirată din tradiția locală. Am văzut în regiunea Suceava construcții de locuințe concepute după astfel de idei. Consider că dăunătoare apariția unor elemente prefabricate de artă cum sînt coloanele și rozețele, un fel de reproducere în serie a unor motive de arhitectură populară, care pierd prin repetare o mare parte din farmecul tradițional.

Evitarea unor asemenea situații ca și a altora depinde de arhitect care, pe lângă deplina stăpînire a profesiei, trebuie să posedă și cunoștințe temeinice de etnografie și folclor.

TIMIȘOARA:

FINALA CELUI DE AL VIII-LEA CONCURS

18 ore de spectacol

electrizant

Țăranii cooperatori din Sinmihaiul Român au cîntat cu egală măiestrie „Mă dusei să string la fin” de S. Ilin și un cor din opera „Nabucodonosor” de G. Verdi

Cercetînd programele formațiilor artistice bănățene și hunedorene, care urmau să evolueze sîmbătă 4 și duminică 5 noiembrie a.c. pe scena Teatrului de stat din Timișoara, spectatorii își puneau întrebarea dacă vor rezista celor 74 de puncte prevăzute. Competiția celor mai buni s-a desfășurat însă într-un ritm și la un nivel artistic care au făcut ca minutul să pară clipă, iar spectatorii să se despartă de artiștii amatori cu o adevărată manifestație de simpatie. A fost unul din acele spectacole care te scoală de pe scaun, formațiile de dansuri, taraturile, grupurile folclorice și soliștii vocali de muzică populară, cei hunedoreni în-deosebi, lăsînd o impresie de neuitat.

Profesoara de dans Frances Bloland, de la Universitatea din Berkeley (S.U.A.), prezentă în sală ca invitată a Institutului de etnografie și folclor, găsea că dansurile prezentate sînt atît de interesante, de emoționante prin mișcările lor rezezi, interpretate cu asemenea ușurință și eleganță — „încît dacă cineva ar fi obosit este imposibil să nu se simtă reconfortat după ce le-a văzut”.

A evoluat cu strălucire echipa de jocuri a căminului cultural din Borlova (Banat), care ne-a reprezentat excelent în 1962 la Festivalul de folclor din bazinele Mării Adriatice, formație „uluștoare” în această finală după părerea specialiștilor înșiși. Despre mobilitatea dansatorilor din Borlova? Ei lasă impresia că nu ating pămîntul. Măiestria lor a dat aripi și dansatorilor din Hunedoara, care s-au întrecut la rîndul lor în a dezvălui frumusețile jocului de peste Mureș. Formațiile căminelor culturale din Pețelca, din Vinerea și Romos au încîntat cu Purtata, Haidăul, Invirtita și Călușarul.

Taraturile, toate de forțe sensibil egale parcă pentru a îngreuna sarcina juriului central, au fost aplaudate și ele la scenă deschisă, prezentatorul trebuind să amintească de fiecare dată că bisările nu sînt admise în concurs. Orchestra căminului cultural Ciclova Română, alcătuită din 34 de muncitori și cooperatori agricoli, unii dintre ei nepoți ai vestitului lăutar Bircă, a prezentat o suită de melodii de pe Valea Carașului: Pe picior, Briul lui Craiu, Hora lui Bircă, Doina Prisaca și alte piese socotite ca făcînd parte din „cele 15 perle” impri-

mate de către folcloriștii francezi între cele două războaie mondiale și repuse recent în repertoriu grație dirijorului Achim Penda. Jocuri bătrînești și melodii rituale de nuntă și de sărbători de iarnă a prezentat formația de instrumente populare (trișcă, dubă, cimpoi, solz de pește etc.) a casei de cultură Făget. De pe Crișul Alb, o suită de țarine, izvodite în inimă de moț, a adus taratul căminului cultural Vața de Jos, alcătuit din instrumente de suflat și acordeoane. Este o încîntare să ascuți asemenea taraturi și păcat că nu li se înlesnesc întîlniri mai frecvente cu publicul, în-deosebi cu cel din alte regiuni, dacă nu nemijlocit, măcar prin intermediul micului ecran. Ele au forță și propejime, sună cu totul altfel decît orchestrele care, răsprogramate în cadrul unor televiziuni, cîntă uniform și stereotip, uitînd parcă de bogăția și diversitatea folclorului nostru.

A fost un moment emoționant cînd, după evoluția grupului folcloric al casei de cultură Iliu, hunedoreni s-au văzut copleșiți de către bănățeni cu felicitări

și aprecieri la superlativ. „Străvechiul obicei adus în scenă de acest grup se numește întîlnirea cetelor. Cu statură și voci impunătoare, „dubașii” au cîntat colinde laice, urări prilejuite de Anul nou, fie în raport cu ocupația gazdei (păcurar, fierar, vîntor), fie în raport cu poziția acesteia în familie (urare de flăcău, de fată mare, de tineri căsătoriți, de văduv etc.). Cele două cete „de juni”, întîlnindu-se în casa unui gospodar, poartă, pe acompaniament de tobe (dube) un impresionant dialog antifonic, cîntînd adică pe rînd cite o strofă, după ce au reluat din gura cetii celeilalte ultimul vers al strofei anterioare. Este o datină frumoasă, răscolitoare.

În ce privește brigăzile artistice, judecînd după intensitatea risetelor și aplauzelor, muzele au fost mai puțin darnice cu hunedoreni care la acest gen nu au prezentat nici o formație a așezămintelor culturale. Brigada artistică a casei de cultură Oravița, cu programul „Să facem din raionul nostru colț de rai” și cea a căminului cultural din comuna Balint-Lugoj, cu programul intitulat „Tîrg la Balint”, au plăcut cel mai mult. Prima s-a impus prin calitățile textului și talentul interpreților, a doua prin-o prezentare scenică interesantă, departe de șabloane și scheme uzate, sugerînd atmosfera vie a firgului, cea veselă forțată în care la tot pasul se întîmplă ceva, se încheie o tranzacție, se spune o glumă, se iscă un conflict sau se înfiripă o idilă.

Etapele de la Timișoara a finalei pe țară a celui de al VIII-lea Concurș rămîine în amintirea spectatorului în primul rînd ca un triumf al folclorului. Neuitata confruntare a întărit că bardul popular dintre munții Almăjului și Mureș nu este lipsit de modestie cînd exclamă: „Mîndră țară e Banatul / Că la noi cîntă tot natul / și că într-un fel asemănător ar putea vorbi și hunedoreanul despre regiunea sa, fără teama de a greși.

NICOLAE VLAHU

● Vă prezentăm pe scurt brigada artistică a căminului cultural Balint-Lugoj: dintre interpreți fac parte președintele sfatului popular comunal, șoferul C.A.P., cinci cooperatori de la cultura mare și doi de la zootehnie; textul programului a fost scris de trei cadre didactice, iar instructorul brigăzii este directorul școlii de 8 ani, soția sa fiind directoare de cămin. Cum se vede, un colectiv unit.

● Cele mai multe formații au fost aplaudate încă la deschiderea cortinei pentru frumusețea feecă a costumelor. Vestimentarul a oferit astfel tablouri ovaționate pentru ele înșile.

SOLII MUZICII VOCALE

„Dacă tuturor nepricepuților în muzică li s-ar scoate înaintea un mănunchi de coruri asemenea celui ascultat de mine astăzi seară, cînd a cîntat minunata alcătuire a lui Vidu, n-ar mai fi pe lume neînțelegeri pentru această biruință a sufletului care este cîntecul”.

Lugoj, 15 noiembrie 1936
VICTOR ION POPA

Al VIII-lea Concurș al formațiilor artistice de amatori a constituit și pentru corurile bănățene un prilej de emulare. Ascultînd cele zece coruri și trei grupuri vocale cu care s-a prezentat regiunea noastră în finală, putem spune că Banatul, țară de cîntec, duce cu cînta mai departe tradiția muzicii vocale.

Avem formații corale vechi, unele centenare, care au desfășurat, de-a lungul fazelor concursului, o activitate permanentă, neobosită: corul căminului cultural Chizătău, aflat la 11 decenii de existență, corul din Sintești și corul din Mercina, primul dintre acestea urcînd pe scena finalei, alături de alte formații fruntașe, — corurile mixte din Lugoj, Reșița și Sinmihaiul Român, corul bărbătesc din Șiria, corurile de cameră din Lipova și Peciu Nou etc.

Pentru unele formații bune care nu au ajuns totuși în finală pe țară, cum ar fi corul casei de cultură Ca-

ransebeș, al casei de cultură Buziaș, corul clubului „Oțelul Roșu”, corul O.C.L. Lugoj, corurile din Sintești, Bocea-Română și Comoriște, îmi îngădui observația că, în cazul lor, calitățile vocale ale interpreților nu au fost puse pe deplin în valoare din pricina nerespectării cu exactitate a partiturii, în ceea ce privește tempo-ul și alte indicații ale autorului.

Experiența concursului a cărui fază finală se consumă în prezent ne-a dovedit că acolo unde dirijorul este investit cu întreaga autoritate profesională, dotat cu o cultură muzicală corespunzătoare, meticolos de exact și intransigent, rezultatele nu întîrzie să apară.

Constatăm totodată prezența slabă în coruri a tineretului. Ne buzim mai mult pe vîrstnici, acești veterani ai muzicii vocale. Socotesc de aceea că este foarte important ca în fiecare școală să se facă cor în mod temeinic. Numai așa vor crește coriștii de mîine, schimbînd celor de azi, numai așa vom putea primeni rîndurile formațiilor. Trebuie să trezim în sufletele cît mai multor tineri dragostea pentru muzica vocală, să-i atragem către această artă, să-i cîștigăm pentru ea.

DIMITRIE STAN

Artist emerit
directorul Casei regionale
a creației populare Banat

Grupul vocal al căminului cultural Păuliș-Lipova

Faleza oraşului Galaţi

PLAIURILE ȚĂRII

DUNAREA, AZI

O știm cu toții, cei care am văzut-o și cei care încă n-am putut privi cu ochii noștri curgerea maiestuoasă a belșugului său de ape. O știm din cartea de geografie și de istorie, din basme și din filme, de pe etichetele cutiilor cu conserve de pește și din cîntecele bătrînești despre Gruia lui Novac. Am crescut cu ea, face parte din ființa noastră. Străbate aproape trei mii de kilometri ca să ajungă pînă la noi, să ne dăruiască răcoarea ei, puterea ei. Se luptă cu munții și dealurile din multe țări și sosește învingătoare la Turnu Severin. Ultima bătălie, cînd a fiert în Cazane și a spumegat la Porțile de Fier nu a istovit-o ci a îndirjit-o mai mult. Curge apoi domol, ca o jivină ce-și linge nările și se aruncă veselă în valurile mării prin trei brațe deodată, formînd Delta, acel paradis al păsărilor și viețuitoarelor de baltă, în care omul încearcă timid să pună oarecare ordine și să scoată din asta un folos sporit. Aceasta e Dunărea de ieri. Căci azi, între Orșova și Turnu Severin, Dunărea dă o nouă bătălie. Acum, pentru prima dată după milioane de ani de cînd și-a hotărît albia dintre munții Pădurea Neagră și întunecimile negre ale mării, va fi pusă în frîu. Noi, oamenii, îi vom comanda cînd să alerge și cînd să se odihnească, îi vom crește sau descrește apele după nevoi, îi vom smulge forța teribilă a electricității. Totul a început simplu, cu niște calcule și schițe pe planșetele proiectanților, printr-o înțelegere cu țara vecină pentru construcția marelui baraj. Nouă, celor de azi, nu ni se mai pare nimic extraordinar. După ce am văzut măreția liniștită a Bicazului, după adevărată cursă de viteză cu care a crescut barajul de pe Argeș, sau cînd auzim despre amenajarea Lotrului și a bazinului său pentru a ne da energie electrică tot atît cît celelalte două mari hidrocentrale la un loc, ceea ce se întimplă la Porțile de Fier pare a intra între faptele obișnuite. Dar nu este așa. Nu poate fi un fapt obișnuit să privești liber, de pe vechea șosea, o parte din albia, acum secată, a Dunării. Înghesuită între malul vechi și un baraj provizoriu, pe distanță de cîțiva kilometri, bătrînul fluviu a lăsat liber construcției cîțiva zeci de metri de profund uscat. Aici au coborît oamenii cu mașinile lor. Au îndepărtat aluviunile. Au excavat tot ce nu era piatră statornică. Au înfipt ace de oțel și le-au cimentat puternic. S-au lipit pentru totdeauna de rădăcinile cele mai adînci ale acestui pămînt, și au crescut cu repeziune în sus. Zi și noapte oamenii au împletit fierul cu betonul, au nivelat după planuri bine studiate, au înălțat picioarele viitorului baraj. Peste cîțiva ani de-o parte și de alta vor fi ape, construcția va străluci în soarele toamnelor și primăverilor. Dar azi, acolo, în apropiere de Orșova, oameni și mașini forfotesc pe străvechiul pat de stînci, care de milioane de ani n-a văzut soarele. Azi, acolo, între Orșova și Turnu Severin, apele Dunării au fost silite să se înghesuie doar pe jumătate din culcușul lor dintotdeauna, pentru a face loc omului. E cel mai mare spectacol al Dunării de azi, pe tot parcursul celor aproape trei mii de kilometri pe care îi străbate.

ESTE ÎMBIETOARE

ATMOSFERA DE LA CĂMINUL CULTURAL ?

Cînd cu decenii în urmă cărturarii preocupați de luminarea poporului au dat numele de cămin cultural unei instituții de cultură, ei au avut în vedere nu numai frumusețea și plasticitatea acestei denumiri. Optînd pentru cuvîntul cămin cu rezonanțe atît de adînci în sufletul oamenilor, care să stea pe fruntea ispicului unui așezămint de cultură, ei voiau să sublinieze și una din condițiile esențiale pe care trebuie s-o îndeplinească o asemenea instituție: să fie un al doilea cămin pentru săteni unde să întâlnească o atmosferă îmbietoare și să vină cu plăcere să-și petreacă o parte din timpul lor liber.

Dacă în condițiile vitrege din trecut cărturarii cu dragoste pentru luminarea poporului se gîndeau la o instituție culturală care să fie atrăgătoare și plăcută ca un cămin, cu atît mai mult se cere azi, în condițiile satului socialist contemporan, ca ea să ofere din toate punctele de vedere condiții prielnice, plăcute celor care o vizitează.

Sătenii vin la căminul cultural să se cultive, să-și satisfacă aspirațiile spre frumos, să petreacă clipe de destindere. Cadrul, ambianța în care se realizează toate acestea au un rol hotărîtor. Instituția care are o asemenea menire trebuie să se întîlnească cu o înaltă corespunzătoare, sub toate aspectele. Căci, ce efect, ce rezonanță poți trezi în conștiința și inimile oamenilor cînd vorbești despre cultură și civilizație, despre frumos într-un local a cărui întîlnire n-are nimic comun, sau este chiar în vădită contradicție cu toate acestea... Cît de mare a fost și este dorința sătenilor de a avea în așezarea lor o instituție

culturală frumoasă și care să le ofere o atmosferă atrăgătoare, ne-o demonstrează participarea lor cu bani și muncă la ridicarea unor asemenea așezăminte. Îmi aduc aminte de multe ședințe în care oamenii discutau despre viitorul lăcaș de cultură din satul lor, oferindu-și cu generozitate contribuția „numai să fie frumos și arătos, demn de menirea lui”. Am asistat o dată, înainte de deschiderea unei expoziții a creatorilor populari din comuna Miclaciun, raionul St. Gheorghe, la o scenă de-a dreptul impresionantă. În sala mare a căminului, lărdănci din sat trecu pe de-a curgerea, ștergeau geamurile, curățau pereții; apoi discuta cum ar fi bine să așeze obiectele ca să fie cît mai frumos și mai bine expuse. Am fost, de asemenea, de față cînd mulți dintre creatorii populari au dăruit căminului unele din lucruri pentru înfrumusețarea interioarelor lăcașului lor de cultură. La biblioteca din Ileana (raionul Dej) și la cea din Tiream (raionul Carei) am văzut nu o dată cititorii și cititoare aducînd flori din grădina lor pentru vasele de pe mesele de lectură. „E mai plăcut și mai frumos așa în bibliotecă noastră”, mi-a spus o femeie din Tiream, intrînd la bibliotecă cu un buchet mare de liliac. Și cite asemenea exemple s-ar putea încă a!

Se apropie iarna, anotimpul activității culturale intense. În cele mai multe locuri s-au luat deja măsurile cuvenite pentru a ridica la o treaptă superioară această muncă. Căminele culturale vor organiza în această perioadă, pe lingă

manifestări de amploare, și altele mai mici, cu anumite grupuri de oameni. Se va lărgi și dezvoltarea activității de club la multe așezăminte culturale sătești. Vor fi găzduite felurite expoziții, vor fi invitați oameni de știință de mare prestigiu să vorbească sătenilor. În ce cadru și atmosferă se vor desfășura toate aceste acțiuni ?

În multe comune și sate de pe întinsul patriei, pregătirile sînt în toi sau chiar terminate, pentru a asigura un cadru plăcut și îmbietor, atît manifestărilor cit și publicului spectator. Dar paralel cu aceste știri îmbucurătoare aflăm și de cămine care întâmplînd „sezonul cultural de iarnă” cu totul nepregătite. Ce contrast izbitor între un cămin cum ar fi cel din Ciutelec, regiunea Crișana, unde totul radiază, unde frumosul îți incintă privirea, unde pereții sînt ornațati cu gust cu blide, ștergare și cusături populare, între căminul cultural din Ileana (regiunea Cluj) cu vechile sale tradiții și preocupări pentru o finută estetică și bunăoară cel din Roit (raionul Salonta) unde căminul cultural așteaptă iarna cu pereții murdari și geamurile sparte. Ce atmosferă, ce cadru propice poate oferi sătenilor un asemenea „lăcaș de cultură” ?

Cu ani în urmă, se organizau întreceri, concursuri pentru cel mai frumos și îngrijit cămin cultural. Ce ar fi dacă s-ar rennoi această tradiție și în contextul pregătirilor de iarnă s-ar stimula și preocupările pentru un cadru plăcut și frumos la instituțiile culturale sătești ?

R. IARAI

VINICIU GAFIȚA

Săptămîna economiei

Cinci milioane de librete de economii constituie unul din atotgrăitoare exemple dovedind creșterea an de an a veniturilor populației din țara noastră. Un libret de economii la mai puțin de patru locuitori demonstrează însă și altceva și anume hărnicia, chibzuința, cumpătarea și spiritul gospodăresc al poporului nostru, conștient de importanța pe care o are economisirea unei părți din cîștigul său. Cum se reflectă aceasta în acțiunea de economisire, ne-o arată soldul general al depunerilor populației. În 1966 și în acest an, pînă la 30 septembrie, au fost depuși pentru păstrare la CEC, de peste trei ori mai mulți bani decît în anii 1960—1961.

O dezvoltare continuă înregistrează acțiunea de economisire în mediul sătesc. Aceasta se oglindește în creșterea soldului general al depunerilor,

în valoarea soldului mediu pe libret ca și cea pe locuitor. Dacă în 1966 soldul general al depunerilor populației de la sate a crescut față de 1960 cu 9,2 la sută, în anul acesta, pînă la 30 septembrie, soldul general a fost cu 30 la sută mai mare decît cel înregistrat pînă la aceeași dată în anul trecut, numărul depunerilor sporind cu încă 98095.

Faptele vin să confirme o dată mai mult creșterea nivelului de trai al țărănimii. E de ajuns să arătăm că în 1966 la sate au fost vîndute mărfuri în valoare de 18,3 miliarde lei, cît între anii 1951-1966 s-au construit peste un milion de locuințe ceea ce înseamnă că la fiecare trei case una este construită în acești ani.

Ca instituție pusă în slujba intere-

selor populației — Casa de Economii și Consumații pune la dispoziția depunătorilor librete de economii cu dobîndă, cu dobîndă și cîștiguri în autoturism. Librete de economii pentru construirea de locuințe proprietate personală, obligațiuni CEC și altele. Dobînzile și cîștigurile acordate de CEC se ridică anual la sute de milioane lei.

„Săptămîna economiei” din acest an constituie, așadar, un bilanț al prosperității, al înțelepciunii poporului nostru care, dîndu-și tot mai mult seama cît adevăr cuprinde proverbul „E MAI GREU A PĂSTRA DECIT A CÎȘTIGA”. Își depune economiile bănești la CEC nu numai pentru păstrare ci și pentru a obține anual dobînzii și cîștiguri suplimentare.

ÎNAINȚAȘI DE SEAMĂ

AI ȘTIINȚEI ROMÂNEȘTI

EMIL RACOVITĂ

(1868—1947)

Una din personalitățile creatoare ale biologiei moderne, care s-a impus în știința secolului nostru, a fost savantul român Emil Gh. Racoviță.

Emil Racoviță este, mai întâi, recunoscut pretutindeni ca un excepțional naturalist, explorator al Antarcticii — așa cum s-a manifestat cu ocazia expediției vasului „Belgica” între 1897—1899. În timpul celor doi ani cât a durat expediția, savantul român a studiat numeroase animale polare: pinguinii, focile, balenele etc., asupra cărora a lăsat lucrări considerate drept fundamentale. În același timp, printr-o muncă fără preget, el a adunat o cantitate impresionantă de material, formind o colecție biologică — cea mai importantă din câte se alcătuiseră până atunci în Antarctica — completată conștiincios cu toate datele și însemnările necesare. Aceasta a permis numeroșilor specialiști, cărora Racoviță, la întoarcere, le-a încredințat materialul, să-l fructifice pe toată linia, publicind, la rândul lor, numeroase lucrări. Cu o forță organizatorică unică, cu o competență științifică desăvârșită, E. Racoviță a dus la bun sfârșit o misiune excepțional de grea, care-i fusese încredințată la vârsta de 30 de ani! Ce ar fi trebuit mai mult decât atât, ca să-i asigure renumele mondial și să merite a-i fi cinstită pentru totdeauna memoria în țara sa! Dacă el ar fi urmărit numai aceasta în viață, foarte probabil că s-ar fi mulțumit să rămână în Franța la Laboratorul Arago de la Banyuls-sur-Mer, pe coasta catalană a Mediteranei, unde, în 1900, fusese numit de statul francez, subdirector, și și-ar fi continuat studiile de biologie marină, care-l atrăseseră din primii ani ai carierei sale.

Dar iată că, în 1904, Racoviță trece la studiul peșterilor, părăsind oceanologia pentru totdeauna.

Ce a întreprins Emil Racoviță pentru studiul organismelor cavernicole, este greu să arătăm în câteva rânduri. Dar nu putem lăsa la o parte lucrarea sa apărută în 1907 la Paris: „Essais sur les problèmes biospéologiques” („Eseu asupra problemelor biospéologice”) memorabilul „act de naștere al Biospéologiei”, cum a calificat-o atât de frumos doctorul Antipa în ședința ce a avut loc cu ocazia primirii lui Emil Racoviță ca membru al Academiei Române la 15 iunie 1926. Această lucrare, scrisă la vârsta de 40 de ani de E. Racoviță, este o sinteză, nedepășită nici astăzi, prin ideile creatoare pe care le-a as-

ternut atunci pe hirtie. Ceva mai mult, dacă privim prin perspectivă istorică felul cum a trasat atunci direcțiile de cercetare în speologie și evoluția speologiei în zilele noastre, el ne apare ca un profet. În realitate, este vorba de o planificare realistă, condusă de un spirit științific și organizatoric unic.

În studiile de biospéologie și în organizarea lor, Racoviță dovedește o pasiune, un elan și o energie care au depășit orice imaginație. Randamentul maxim al acțiunilor lui se datorește însă simțului său critic, puterii sale organizatorice, vederilor sale realiste, sistemului său de gândire, care în linii mari nu s-a abătut niciodată de la doctrina materialist-dialectică.

Organizarea Asociației internaționale „Biospéologie” la începutul secolului nostru; înființarea în 1920 a primului Institut de speologie din lume la Cluj; studiul susținut cu tenacitate în mii și mii de peșteri, ne arată că acțiunile sale neobosite erau conduse de o convingere nezdruccinată în ce privește rolul științei în viața oamenilor. În toate aceste acțiuni a fost ajutat de elevul, colaboratorul și prietenul său, Rene Jeannel, membru de onoare al Academiei Republicii Socialiste România. Cu căldură sufletească pe cât de puternică, pe atât de ușor de înțeles, Rene Jeannel — el însuși unul dintre cei mai mari biologi ai secolului XX a propagat, totdeauna, în miile de pagini științifice pe care le-a scris (peste 20 000 !), ideile savantului român.

Acum trei ani, puține luni înainte de a muri, Rene Jeannel, care împlinise 85 de ani, mi-a vorbit despre Racoviță în termeni care m-au emoționat adinc, mărturisindu-mi cât de mult îi datorează și cât de mult a învățat de la el.

Activitatea lui Racoviță la noi în țară a însemnat în același timp o muncă neconținută pentru progresul științei și culturii poporului nostru. Ca președinte al Academiei, ca rector al Universității din Cluj, a căutat mereu să organizeze, să reformeze, conducându-se după necesitățile realiste ale practicii, îndemnat de dorința arzătoare a progresului poporului nostru.

O operă și o viață, caracterizată prin generozitate, o muncă tatică, ce reprezintă un sacrificiu fără întrerupere dăruit oamenilor.

Dr. docent T. ORGHIDAN
directorul Institutului de speologie
„Emil Racoviță”-București

În unul din laboratoarele Institutului de cercetări pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea, se fac studii asupra unor microorganisme din sol.

ȘTIINȚA

PROPRIETĂȚILE FIZICE ȘI CHIMICE ALE SOLULUI

La baza producției agricole stă cultura plantelor, legată nemijlocit de sol. Pentru creștere și dezvoltare, plantele au nevoie de lumină, căldură, substanțe nutritive, apă, aer etc. Unii dintre acești factori de vegetație sînt puși la dispoziția plantelor de către sol (de pildă substanțele nutritive și apa), alții sînt influențați de acesta. Insușirea solului de a asigura condiții de viață plantelor, adică de a fi fertil, depinde de proprietățile lui fizice și chimice. Tot de aceste proprietăți depind și măsurile agrotehnice, agrochimice și ameliorative ce urmează a fi aplicate diferitelor soluri în vederea ridicării fertilității și deci a sporirii recoltelor.

Care sînt principalele proprietăți fizice și chimice ale solului?

Dacă luăm o mână de pămînt și-l privim cu atenție, observăm că particulele din care este alcătuit nu sînt toate la fel. Unele sînt mai mari (nisipoase), altele — mijlocii (prăfoase) iar altele — mici (argiloase). Dacă solul este alcătuit îndeosebi din particule mari, de nisip, se spune că are o textură nisipoasă, ușoară. Dacă predomină cele mici, de argilă, are o textură argiloasă, grea. Cînd particulele de nisip, praf și argilă sînt în cantități oarecum egale, solul are o textură lutoasă, mijlocie.

Textura, care este o proprietate fizică, are o deosebită importanță. Solurile nisipoase lasă ușor apa să pătrundă în adîncime, nu o rețin și deci nu pot avea rezerve de apă; sînt în general sărace, puțin fertile. Solurile argiloase lasă greu apa să pătrundă în adîncime dar o rețin, adică pot forma rezerve; sînt în general bogate, fertile. Cele mai bune soluri în ce privește textura sînt însă solurile mijlocii, lutoase.

La majoritatea solurilor, particulele de nisip, praf și argilă sînt legate unele de altele, mai multe la un loc, formînd glomerule de mărimea unui bob de mazăre. Astfel de soluri se cheamă că au structură, aceasta fiind o altă importanță proprietate fizică.

Solurile cu structură măzărată, în comparație cu cele lipsite de structură, asigură condiții mai bune pentru creșterea plantelor. În cazul solurilor fără structură, particulele de sol lasă între ele o rețea de pori mici (capilari) prin care numai o parte din apa de ploaie poate pătrunde și numai pe o adîncime mică. În timpul ploii și imediat după aceea în sol există apă dar nu și aer (porii fiind ocupați de apă) așa că plantele suferă de lipsă de aer. După ploaie, apa se evaporă repede, plantele suferind din lipsă de apă.

Solurile cu structură măzărată au pori mici (capilari) în interiorul glomerulelor și pori mari (necapilari) între acestea. În asemenea soluri, apa de ploaie pătrunde în porii mari și de aici în cei mici. După umplerea porilor mici, prisosul de apă se scurge în adîncime prin porii mari. Solurile cu structură pierd mai greu apa prin evaporare așa că plantele au mai mult timp la dispoziție apă.

Dintre proprietățile chimice ale solului cea mai importantă este aceea de a reține și înmagazina în partea superioară substanțe nutritive sub formă de resturi organice și humus. Dacă solul nu ar avea această proprietate, substanțele nutritive, care sînt solubile, ar fi spălate în adîncime de către apa ce se infiltrează. Această proprietate se datorește plantelor și microorganismelor (viețuitoare microscopice ce trăiesc în sol). Plantele folosesc substanțele minerale, le trec în substanțe organice (insolubile) care alcătuiesc corpul lor. Resturile plantelor rămîn în partea superioară a solului unde sub acțiunea microorganismelor sînt supuse putrezirii (fermentației). În urma acestui proces, din resturile orga-

nice la fel ca și din bălegar, se eliberează substanțe nutritive folosite de plantele următoare. În același timp se formează însă și niște substanțe organice de culoare închisă, specific solului, cunoscute sub denumirea de humus, care de asemenea prin putrezire eliberează substanțe nutritive. Cu cât solul este mai bogat în humus și deci în substanțe nutritive cu atât el este mai fertil.

O altă proprietate chimică importantă a solului este reacția. Din acest punct de vedere solurile pot fi acide, neutre sau alcaline. Cele mai bune sînt solurile neutre, slab acide sau slab alcaline. Reacția prea alcalină este dată de prezența în sol a unor săruri cum este soda iar cea prea acidă se întîlnește la solurile puternic spălate, din regiunile cu ploii multe.

Solurile cu proprietăți fizice și chimice bune au o fertilitate ridicată și deci dau producții mari în cazul tuturor culturilor. Așa sînt de exemplu solurile cu textură mijlocie, structurate, bogate în humus și deci în substanțe nutritive, cu reacția neutră — slab acidă sau slab alcalină. Anumite culturi dau rezultate bune și pe unele soluri cu proprietăți fizice și chimice nu tocmai favorabile. Așa de pildă cartoful, secara, pepeni, vița de vie merg bine pe solurile ușoare; grîul — pe solurile grele; secara, ovăzul, cartoful — pe solurile prea acide.

Cunoașterea proprietăților fizice și chimice ale solului și a cerințelor plantelor sînt necesare pentru a indica culturile cele mai potrivite, fixarea lucrărilor solului și a măsurilor de îmbunătățire a acestora. Așa, de pildă, solurile ușoare se lucrează mai superficial, cele grele — mai adînc; pe solurile sărace în humus și substanțe nutritive se aplică cantități mai mari de îngrășăminte organice și chimice decît pe cele bogate; pe solurile prea acide se recomandă încorporarea de piatră de var iar pe cele prea alcaline — gips.

De asemenea, cunoașterea proprietăților fizice și chimice ale solului ne ajută la aprecierea fertilității, la alegerea celor mai potrivite culturi, la fixarea lucrărilor solului și a măsurilor de îmbunătățire, toate acestea în scopul folosirii raționale a solului și obținerii de recolte sporite.

Conf. ing. ȘT. PUIU
doctor în agronomie

„DECADA CĂRȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE”

În Capitală și în regiunea București, Centrul de librării și difuzare a cărții, regionala București, organizează tradiționala „Decadă a cărții științifice și tehnice”. Pentru a marca această manifestare, care se desfășură între 16 și 25 noiembrie, în Capitală, la librăria Academiei s-a deschis o expoziție în care sînt prezentate lucrări social-politice, științifice și tehnice.

În regiunea București se vor amenaja standuri festive, cu prezentarea lucrărilor de specialitate. Vor avea loc întîlniri ale cititorilor cu autorii și cu redactorii editurilor.

De la începutul anului și pînă în prezent Administrația de Stat Loto—Pronosport a atribuit la sistemele Pronosport, Pronoexpres, Loto și Loz în plic peste 1 000 000 premii, din care circa 700 autoturisme de diferite mărci și capacități, premii de peste 150 000 lei, 100 000 lei, 50 000 lei, excursii peste hotare, premii în obiecte și bani.

Lozul în plic vă oferă posibilitatea de a obține autoturisme și premii în bani de 20 000 lei, 10 000 lei, 5 000 lei ș.a.

ORIUNDE VĂ AFLAȚI, JUCAȚI LA LOZ ÎN PLIC

COMITETUL DE STAT AL APELOR
Inspectoratul de stat al apelor

Administrația asigurărilor de stat face cunoscut cetățenilor că pot asigura facultativ vitele cornute mari, cabalinele, porcinele și ovinele, acordînd despăgubiri în cazurile de pierire în urma bolilor, epizootiilor și accidentelor, sacrificarea pe baza dispozițiilor organelor competente, scoaterea din gospodărie, în baza ordinului organelor veterinare a animalelor bolnave de unele boli infecțioase. Pentru informații suplimentare și încheierea de asigurări adresați-vă agenților de asigurare, responsabililor cu munca ADAS sau direct inspectoratelor ADAS.

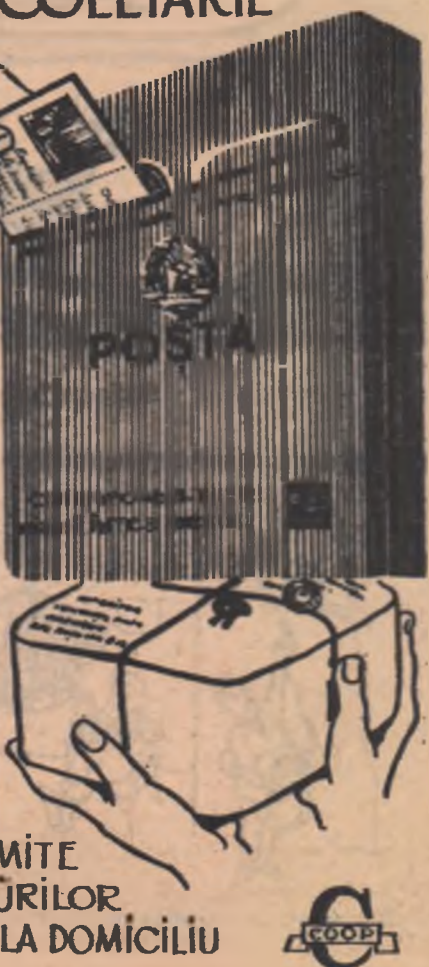
NOU NOU NOU NOU
ECONOMIȘIȚI TIMP ȘI BANI
O SIMPLĂ CARTE POȘTALĂ ADRESATĂ SECȚIEI
„COMERTUL PRIN COLETĂRIE”
A
COOPERĂȚIEI
DE
CONSUM

STR. SERGENT NUTU ION
NR. 8-12 BAION LENIN
BUCUREȘTI

și
PRIMIȚI LA DOMICILIU
PRIN COLET POȘTAL
MĂRFURILE SOLICITATE

Plata se face
la primirea
coletului

LA CERERE VI SE TRIMITE
GRATUIT LISTA MĂRFURILOR
CARE SE POT EXPEDIA LA DOMICILIU

Creșteți și valorificați IEPURI DE CASĂ!

Se cresc ușor și aduc venituri suplimentare în gospodăriile personale.

Procurați-vă iepuri matcă de la crescători experimentați din zona dv. sau din alte crescătorii cu sprijinul cooperatiei.

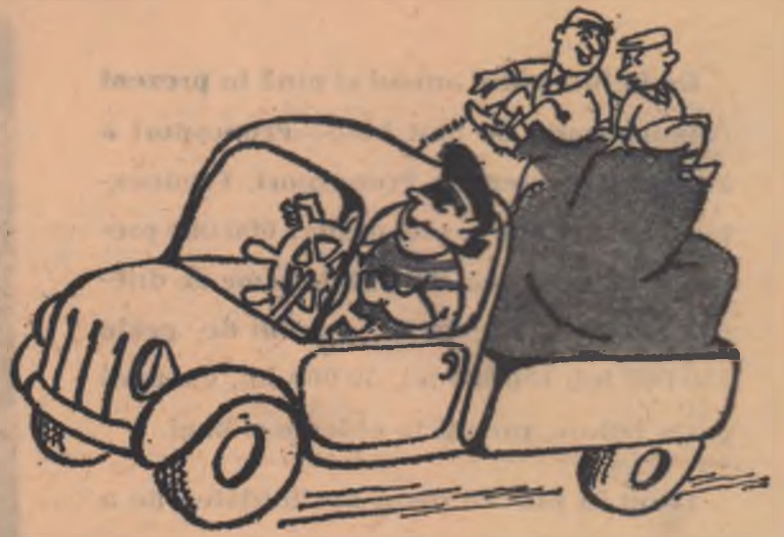
Cooperativele de consum încheie contracte și preiau orice cantități de iepuri de casă plătinđ prețuri avantajoase.

Încheind contracte cu termene de livrare în anul 1968, puteți primi imediat avansuri în bani de pînă la 45 la sută din valoarea contractelor.

Creșteți și valorificați iepuri de casă.

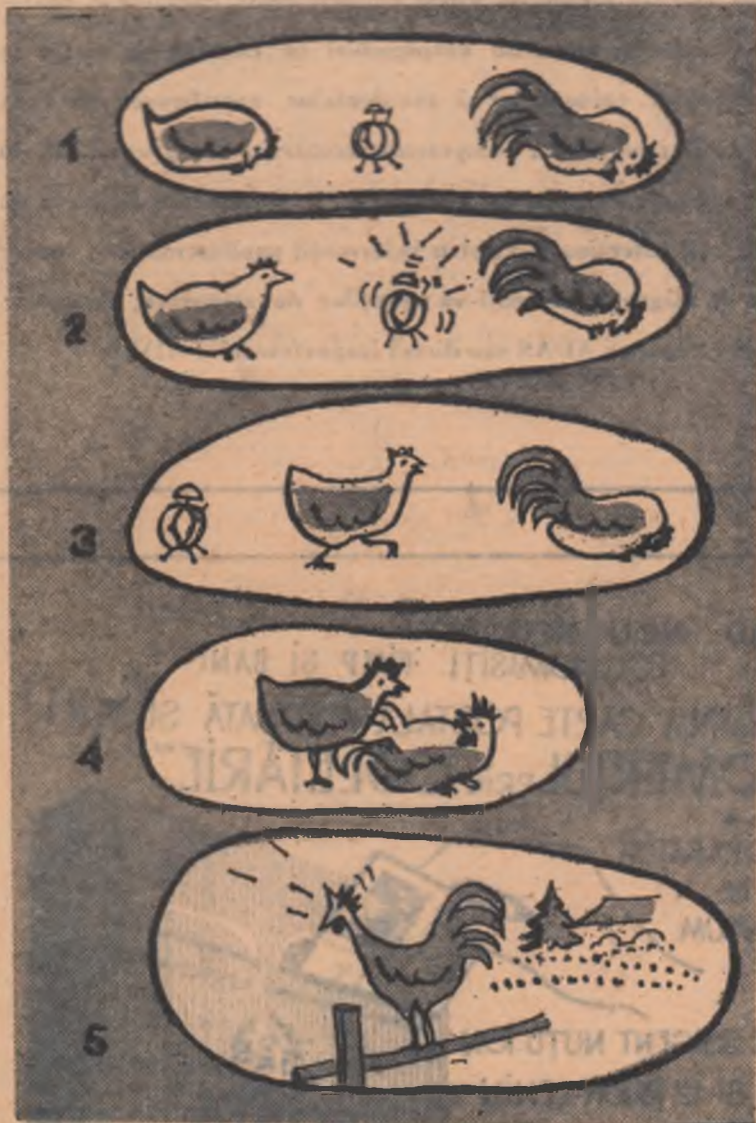

Poveste de dragoste
(Eulenspiegel — R.D.G.)

— În inima sa a rămas totuși marinar...
(Krokodil — U.R.S.S.)

caricaturi de peste hotare

Soție grijulie
(Noi Donne — Italia)

— Hai, ieșiți o dată de-acolo, că ploaia a stat de-un ceas.
(Szabad Föld — Ungaria)

Visătorul
(Nouvelles de Moscou — U.R.S.S.)

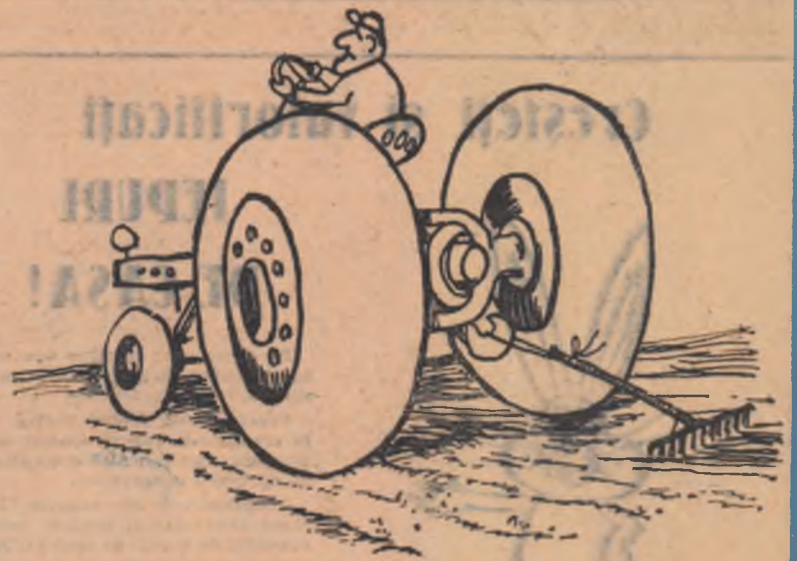

— Ei, ce vremuri!
(Washington Post — S.U.A.)

Indrăgostitul de natură

(Nouvelles de Moscou — U.R.S.S.)

Fără cuvinte
(Eulenspiegel — R.D.G.)